

УДК [711.45+728.83] (476)

DAWNE CERKWIE GARNIZONOWE WOJSK ROSYJSKICH NAD BUGIEM

Agnieszka Januszkiewicz,
Zakład Architektury Kultur Lokalnych
Wydział Architektury Politechniki Białostockiej

Streszczenie:

Region nadbużański w obecnych granicach Polski to obszar pogranicza. Zarówno w przeszłości, jak i obecnie stanowi on miejsce współistnienia wielu narodów, religii i kultur. Pozostałością wielobarwnej historii tego obszaru są wzniesione tu budowle, w szczególności obiekty sakralne.

Szczególnym świadkiem przemian historycznych tych ziem są świątynie wojskowe, zbudowane dla zaspokojenia potrzeb religijnych żołnierzy stacjonujących w garnizonach wojsk rosyjskich. Zaczęto je wznosić jako obiekty wolnostojące już pod koniec XIX w. Podlegały one ministerstwu wojny i były one poza jurysdykcją biskupów diecezjalnych Cerkwi Prawosławnej. Z powodu częstych dyslokacji rosyjskich jednostek wojskowych świątynie te niejednokrotnie zmieniały wezwania pod jakimi zostały konsekrowane.

Różne były koleje losu poszczególnych rosyjskich cerkwi garnizonowych. Ich dość znaczna część nie zachowała się do dziś. Część z nich stanowi pamięć o nie tak dawnych czasach historii tych ziem.

Jaki los spotkał cerkwie wzniesione na terenach nadbużańskich? Jakim procesom przemian ulegały – konwersji, rekonwersji?

Niniejsza praca przedstawia wybrane aspekty związane z procesami adaptacji, przebudowy lub przetworzenia tych świątyń, zarówno na obiekty świeckie, jak i obiekty kultu religijnego innej niż pierwotnie konfesji.